Ankenævnet for Forsikring

909/13

Den 6. februar 2013 blev i sag nr. 83.430:

xxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

Forsikrings-Aktieselskabet Alka
Engelholm Alle 1
2630 Taastrup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikrede, der er født i 1966, er via sit fagforbund omfattet af en kollektiv fritidsulykkesforsikring i Forsikrings-Aktieselskabet Alka. Han klager over størrelsen af den godtgørelse for varigt mén, som selskabet har udbetalt i forbindelse med et anmeldt ulykkestilfælde den 6/4 2006.

Selskabet har - i overensstemmelse med Arbejdsskadestyrelsens vurdering - udbetalt godtgørelse for varigt mén svarende til en méngrad på 12 %. Selskabet har afvist at udbetale yderligere under henvisning til, at det ikke findes godtgjort, at klageren har krav herpå.

Ved skadeanmeldelse af 20/11 2006 anmeldte klageren til selskabet, at han havde pådraget sig en rygskade den 6/4 2006. Efter det oplyste skete skaden, da han skulle lukke en terrassedør og herved faldt og slog halebenet på et dørtrin.

Efter indhentelse af sagens lægelige oplysninger meddelte selskabet ved brev af 8/1 2007 til klageren, at den anmeldte ulykke var omfattet af forsikringen, og at der ville blive udbetalt erstatning, hvis der som følge heraf blev tale om et varigt mén på 5 % eller derover. Selskabet oplyste, at klageren skulle henvende sig, hvis der omkring et år fra skadedagen fortsat var gener efter uheldet.

Efter henvendelse fra klageren udbetalte selskabet en acontoerstatning svarende til en méngrad på 5 %. Klageren modtog meddelelse herom ved brev af 24/4 2007.

Den 2/5 2007 anmodede selskabet om en speciallægeundersøgelse af klageren.

Klageren blev herefter undersøgt af en speciallæge i neurokirurgi. Der blev på baggrund heraf udfærdiget speciallægeerklæring af 24/5 2007, hvoraf bl.a. fremgår:

> "**Resume og konklusion**
> 40-årig mand, der i mindst 14 år har haft tendens til lænderygsmerter. I forbindelse med montage af vindue i hjemmet forløfter han sig på en skydedør d. 06.04.2006, hvor han falder bagover og sætter sig på enden. Muligvis kortvarigt bevidstløs. Efterfølgende svære lænderygsmerter udstrålende begge ben. På konservativ terapi er generne aftaget en lille smule, således at der ikke er konstante smerter i venstre ben, kun af og til jag, men der er fortsat mere eller mindre konstante rygsmerter, og konstante smerter i højre ben. Symptomerne forværres i forbindelse med belastning.
>
> Objektivt findes en konfiguration af ryggen, der er helt i overensstemmelse med Bechterew's sygdom. Der er øget thorakal kyfose. Lændelordosen er affladet. Der er stort set ingen bevægelighed i lænden. Desuden findes dyb arefleksi på over- og underekstremiteter.
>
> Det konkluderes, at der overensstemmelse mellem aktuelle skade, subjektive klager og objektive fund. Skadelidte har imidlertid bestående rygsygdom, som skønnes at være forværret som følge af aktuelle traume. Der er tale om lette men som følge af aktuelle skade, som sandsynligvis også har påvirket erhvervsevnen. Det må i alt fald anbefales, at skadelidte omskoles til et ikke rygbelastende arbejde, da han ikke vil kunne klare arbejdet som stilladsopstiller på boreplatform på almindelige vilkår.
> Yderligere undersøgelse eller behandling findes ikke påkrævet."

På foranledning af selskabets lægekonsulent blev sagen herefter forelagt Arbejdsskadestyrelsen, som fremkom med sin vurdering den 3/4 2008. Heraf fremgår bl.a.:

> "Vurdering
> Méngraden er vurderet til 12 procent, jfr.arbejdsskadesikringslovens§ 18.
>
> Styrelsens neurokirurgiske speciallægekonsulent har medvirket til at vurdere méngraden.
>
> Sagsfremstilling
> Det fremgår af sagens akter, at [klageren] den 6. april 2006 i forbindelse med montering af skydedør snublede i gulvtæppet, og landede på halen på skinne i gulvet. Han pådrog sig herved et direkte rygtraume.
>
> Han blev samme dag set på skadestuen på ... sygehus, hvor en røntgenundersøgelse af lænden viste normale forhold.

På grund af tiltagende smerter blev han set igen på ... sygehus, men man fandt ikke anledning til at foretage yderligere. I efterforløbet blev han behandlet med fysioterapi og blev henvist til Rygcenter ..., hvor han siden har været tilknyttet.

Der er senere suppleret med MR-skanning af lænden som viste en lille discusprolaps på mellem L4/5. Man ville ikke tilbyde operation.

Vedrørende [klagerens] forudbestående helbredsmæssige forhold er det oplyst, at han siden 1993 har haft problemer med ryggen og har en skæv ryg (Mb. Scheuermann). Det følger af egen læges journal, at han har forudbestående tilbagevendende smerter i ryggen, som altid sidder i lænden. Ligeledes har han i 2000 været i forløb på Rygcenter ... Det fremgår af speciallægeerklæringen at han ikke har haft kontakt til egen læge vedrørende rygsmerter i de seneste 2 år før aktuelle.

Man har fra lægelige side haft mistanke om lidelsen Morbus Bechterew, men denne har man i 2007 afvist.

Begrundelse for mengraden
Vi har ved vurderingen af det varige ~, som følge af ulykken den 6. april 2006 lagt vægt på, at der er varige følger i form middelsvære daglige smerter i lænden med udstråling ned i højre ben til bagsiden af benet. Generne er forstyrrende for nattesøvnen. Derudover oplever han smerter ved foroverbøjet stilling og er ikke længere i stand til at genoptage sit arbejde.

Ved speciallægens objektive undersøgelse er der fundet svær bevæge- indskrænkning i lænden. Han kan kun udføre fingergulvafstand til lidt over knæniveau udelukkende og ved at reflektere i hofteleddet.

Vi har fastsat det varige mén efter et skøn med udgangspunkt i vores vejledende méntabel. Skadens følger fremgår ikke direkte af tabellen, men kan sammenlignes med følgende punkter:

Efter tabellens punkt B.1.3.5 vurderes følger efter forvridninger, diskusprolaps, brud og belastningsskader med middelsvære, daglige rygsmerter, eventuelt med udstrålende bensmerter, med middelsvær bevægeindskrænkning, til 15 procent og Efter tabellens punkt B.1.3.6 vurderes følger efter forvridninger, diskusprolaps, brud og belastningsskader med svære, daglige rygsmerter, eventuelt med udstrålende bensmerter, med svær bevægeindskrænkning, til 20 procent.

Vi har herefter for middelsvære lænderygsmerter med let udstråling til højre ben samt for svær bevægeindskrænkning i lænden skønsmæssigt vurderet méngraden til 18 procent i sammenligning med de to nævnte tabelpunkter.

Endvidere har vi i samråd med vores neurokirurgiske speciallægekonsulent vurderet, at [klagerens] forudbestående lænderygsgener begrunder et skønsmæssigt fradrag på 5 procent i méngraden.

Vi har herved særligt lagt vægt på, at der i journalen fra egen læge er angivet flere lægehenvendelser siden 1993 vedrørende rygsmerter samt har været et behandlingskrævende lændehold i 2004.

På baggrund af ovenstående har vi fastsat det samlede varige mén efter ulykken den 6. april 2006 skønsmæssigt til **12 procent."**

Ved brev af 17/4 2008 til klageren anerkendte selskabet at udbetale godtgørelse for varigt mén i overensstemmelse med Arbejdsskadestyrelsens vurdering.

Efter det oplyste rettede klageren den 22/11 2010 telefonisk henvendelse til selskabet og oplyste, at han skulle have foretaget en stivgørende rygoperation.

Selskabet indhentede yderligere lægelige oplysninger, og efterfølgende meddelte selskabet ved brev af 26/4 2011 til klageren, at sagen ville blive sat i bero, indtil tilstanden var stationær efter operationen.

Efter anmodning fra selskabet blev klageren den 22/2 2012 undersøgt af en speciallæge i ortopædisk kirurgi. På baggrund heraf blev der udfærdiget en speciallægeerklæring, hvoraf bl.a. fremgår:

"**Objektivt:**
45-årig mand, kronisk smertepræget, meget mager med en vægt på 65 kg til en højde på 183 cm.

Meget smertepåvirket og kan ikke finde ro. Står op under konsultationen. Støtter sig til omkringstående møblement. Meget dårlig balance ved af- og påklædning af de store klædningsstykker.

Columna cervicalis: bevæges frit, kan lægge hagen ned på brystet og se lodret op samt ud over begge sider.

Overekstremiteter: bevæges frit, kan lægge begge hænder til nakke og lænd. Fuld, fri bevægelighed over skulder, albue og håndled. God håndtrykskraft.

Columna thoracolumbalis: med lidt kyfosering thoracalt som godt kunne give mistanke om en ganske let thoracal Scheuermann. Denne dog ikke symptomgivende. Bækkenet i balance. Meget svag glutealmuskulatur. Palpatorisk er der distinkt ømhed lavt lumbalt svarende til de 3 nederste lumbale processus spinosi ved perkussion. Der er også ømhed paravertebralt. Ligeledes ømhed i den dybe glutealmuskulatur. Patienten har en meget dårlig balance men når han støtter lidt er der ikke nogen Trendelenburgs tegn ved et-bensstand. Ingen dysæstesi i sæderegionen. Kan ikke foroverfælde overhovedet. Kan gå lidt ned i knæ og der er vurderet normal kraft over hofte- og knæled. Med støtte kan han stå på tæer og hæle. Kan løfte begge storetæer fra underlaget.

Undersøgt på lejet: angives ganske let dysæstesi på indsiden af begge femora op mod inguinal folden. I øvrigt normal sensibilitet over begge underekstremiteter bilateralt. Jeg kan ikke fremkalde patellar- og akillesreflekser. Der er normale fodpulse. Ingen Lasegue men udtalt ømhed i ryggen ved strakt benløftstest.

5. 83.430

Diagnose:
Distorsio columna lumbalis (forstuvning af lænderyggen)
Degeneratio disci intervertebralis lumbalis L4/L5 + L5/S1 (kroniske slidforandringer af de 2 nederste disci i lænderyggen)
Spondylodese L4 til S1 operata facta (stivgøringsoperation af de 2 nederste niveauer af lænderyggen)

Konklusion:
45-årig mand som angiver tidligere at have været rygrask. Efter fald svære smerter i lænderyggen. Behandlet med smertestillende medicin, træning, fysioterapi og operation uden at han rygmæssigt er blevet bedre. Kirurgi har hjulpet lidt på de udstrålende neurogene smerter og irritation han havde på underekstremiteterne. MR skanning afslører kroniske degenerative forandringer som ikke hænger sammen med traumet. Degenerative forandringer er år om at udvikle sig, og ved rgt. billedet på traumedagen findes reduceret discushøjde. Ved faldet distorsion af de syge led i ryggen og herved startes en smerteproces. Der er ikke yderligere behandlingsmuligheder for patienten. Situationen er stationær. Sagen kan afgøres."

Sagen blev på ny forelagt selskabets lægekonsulent, hvorefter selskabet ved brev af 19/3 2012 til klageren meddelte, at der ikke var sket en forværring i forhold til Arbejdsskadestyrelsens vurdering, hvorfor der ikke kunne udbetales yderligere godtgørelse for varigt mén.

Den 17/10 2012 har klageren indbragt sagen for nævnet. Af klageskemaet fremgår bl.a.:

"1. Sagsfemstilling, kort redegørelse for sagen. …
Jeg er blevet pensioneret pga rygskade fordi jeg er uarbejdsdygtig. Forsikringsselskabet mener ikke, jeg er blevet invalid trods tre speciallægers udtalelse om, at jeg er. Det er forsikringen som har sendt mig til speciallæge i alle tre tilfælde.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet. …
Jeg ønsker skadeserstatning."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Til støtte herfor har selskabet i brev af 16/11 2012 bl.a. anført:

"Forsikringen dækker følger af ulykkestilfælde. Ved ulykkestilfælde forstås en pludselig hændelse, der forårsager personskade, jfr. betingelsernes afsnit 1.1.

De gener man har, skal med andre ord være en direkte følge (personskade) af det aktuelle ulykkestilfælde, for at berettige til erstatning fra forsikringen. Der skal med andre ord være årsagssammenhæng mellem ulykken og de gener man har og gener, hvis årsag eller forværring skyldes andre forhold, kan ikke lægges til grund for erstatningsudbetaling.

Af forsikringsbetingelsernes afsnit 2.4 fremgår det, at 'Enhver udløsning af latente sygdomsanlæg, selvom udløsningen skyldes et ulykkestilfælde" ikke dækkes på forsikringen,

hvilket vil sige, at selvom en forud bestående lidelse først bliver symptomgivende ved ulykkestilfældet, vil der ikke kunne ydes erstatning for generne.

Derudover fremgår det af forsikringsbetingelsernes afsnit 2.5 at 'Forværring af følgerne af et ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende sygdom eller tilfældig tilstødende sygdom' ikke dækkes på forsikringen.

Af speciallæge, overlæge … konklusion fremgik det, at klager havde en bestående rygsygdom, som skønnedes at værre forværret som følge af ulykken.

På den baggrund blev sagen forelagt for Arbejdsskadestyrelsen til vurdering og Arbejdsskadestyrelsen udtalte, at styrelsen ved fastsættelsen af méngraden havde lagt vægt på at klager havde tilbagevendende rygproblemer forud for ulykken.

Arbejdsskadestyrelsens vurdering blev foretaget med deltagelse af styrelsens neurokirurgiske speciallægekonsulent.

Efter den anmeldte forværring af klagers gener blev der indhentet yderligere lægelige oplysninger samt udfærdiget endnu en speciallægeerklæring.

Af speciallæge, overlæge … konklusion fremgik det, at klager havde kroniske degenerative forandringer i lænderyggen, som ikke hang sammen med traumet (det anmeldte ulykkestilfælde). De degenerative forandringer var allerede til stede på tidspunktet for ulykken (verificeret ved røntgen).

Fastsættelsen af méngraden efter et dækningsberettiget ulykkestilfælde, sker som bestemt i betingelsernes punkt 7.2.6. efter Arbejdsskadestyrelsens méntabel, og den praksis der i øvrigt er fastlagt af Arbejdsskadestyrelsen.

Vurderingen foretages af Alka Forsikrings lægekonsulenter på baggrund af sagens lægelige oplysninger. Méngraden fastsættes på baggrund af den medicinske invaliditet som ulykken har medført uden hensyn til skadelidtes erhverv og sociale forhold (herunder fritidsinteresser).

Det er den sikrede, der efter de almindelige regler har bevisbyrden for rigtigheden af det krav, der gøres gældende mod selskabet.

På baggrund af de foreliggende oplysninger finder vi det ikke lægeligt dokumenteret eller sandsynliggjort i erstatningsberettigende grad, at der er årsagssammenhæng mellem det anmeldte ulykkestilfælde og forværringen af klagers gener.

Vi må således med henvisning til forsikringsbetingelsernes afsnit 2.4 og 2.5 fastholde, at vi ikke kan udbetale yderligere erstatning for varigt mén udover de allerede udbetalte 12 % for følgerne af ulykken.

Alka Forsikring finder med henvisning til de lægelige oplysninger ikke, at der er en sådan grad af tvivl om spørgsmålet, at selskabet finder anledning til at forelægge sagen for Arbejdsskadestyrelsen på ny.

Såfremt klager ønsker vurderingen foretaget af Arbejdsskadestyrelsen, kan dette imidlertid ske i henhold til betingelsernes afsnit 7.3.

7. 83.430

Det fremgår endvidere af forsikringsbetingelsernes afsnit 14.1.1., at såfremt man er uenig med selskabet om méngradens størrelse kan klagen forelægges Arbejdsskadestyrelsen gennem Alka.

Klager må i givet fald betale det af Arbejdsskadestyrelsen fastsatte gebyr for forelæggelsen (pt. 5.400 kr.). Arbejdsskadestyrelsens afgørelse er bindende for begge parter - både klager og selskabet.

Fastsætter Arbejdsskadestyrelsen en højere méngrad end Alka Forsikrings lægekonsulent refunderer selskabet det indbetalte gebyr."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**1. Hvad dækker forsikringen:**
1.1 Forsikringen dækker følger af ulykkestilfælde

Ved ulykkestilfælde forstås en pludselig hændelse, der forårsager personskade.
…
2. Hvad dækker forsikringen ikke:
…
2.4 Enhver udløsning af latente sygdomsanlæg, selv om udløsningen skyldes et ulykkestilfælde.

2.5 Forværring af følgerne af et ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende sygdom eller tilfældig tilstødende sygdom.
...
7. FØLGENDE ERSTATNINGER DÆKKES PA FORSIKRINGEN:
…
7.2. Erstatning ved invaliditet (varigt mén).

7.2.1. Forsikringen giver ret til erstatning i tilfælde af mén som følge af ulykkestilfælde.

7.2.2. Erstatningen beregnes på grundlag af méngraden.
...
7.2.5. Méngraden fastsættes, når de endelige følger efter ulykkestilfældet kan bestemmes. Forsikringen giver ret til udbetaling af erstatning ved méngrader på 5 % og derover. Méngraden kan højst være 100 %.

7.2.6. Méngraden fastsættes efter Arbejdsskadestyrelsens méntabel der gælder på tidspunktet for afgørelsen. Fastsættelsen sker på grundlag af skadens medicinske art og omfang uden hensyntagen til forsikredes erhverv, sociale situation, andre individuelle forhold eller en eventuel nedsættelse af evnen til at tjene penge. Se uddrag i afsnit 9.
…
7.2.8. En i forvejen eksisterende invaliditet eller lidelse giver ikke ret til erstatning og kan ikke bevirke, at méngraden fastsættes højere end hvis en sådan invaliditet eller lidelse ikke eksisterede.
Dette gælder uanset invaliditeten eller lidelsen er medfødt, senere erhvervet, traume- eller sygdoms- fremkaldt.
…
7.3. Voldgiftsbestemmelse. Ved uenighed om den af ALKA fastsatte méngrad kan både den forsikrede og ALKA forlange spørgsmålet om méngradens størrelse forelagt for Arbejdsskadestyrelsen. Arbejdsskadestyrelsens afgørelse er bindende for begge parter. Den af par-

terne der ønsker spørgsmålet om méngradens størrelse forelagt Arbejdsskadestyrelsen betaler gebyret for forelæggelsen. Ændrer Arbejdsskadestyrelsen en af ALKA fastsat méngrad til fordel for forsikrede, betales gebyret for forelæggelsen af ALKA.

...

14. UENIGHED OM FORSIKRINGSSPØRGSMÅLET

14.1. Hvor klages:

Såfremt der er uenighed med ALKA om ulykkesskaden, og en fornyet henvendelse ikke har ført til et tilfredsstillende resultat, kan der klages til:

14.1.1. Arbejdsskadestyrelsen. Hvis uenigheden vedrører méngradens størrelse. Klagen forelægges Arbejdsskadestyrelsen gennem ALKA. Arbejdsskadestyrelsen er en uvildig offentlig instans, som har lægelig ekspertise i fastsættelse af méngrader. Arbejdsskadestyrelsens afgørelse er bindende for begge parter, jf. afsnit 7.3."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af parternes indlæg og de fremlagte bilag, herunder diverse lægelige oplysninger, finder nævnet at måtte lægge til grund, at en del af klagerens nuværende gener skyldes en forudbestående lidelse. På det foreliggende grundlag finder nævnet det herefter ikke godtgjort, at det anmeldte ulykkestilfælde den 6/4 2006 i sig selv har medført et varigt mén på mere end 12 %.

Det skal bemærkes, at en erstatning for mén fastsættes uden hensyntagen til lidelsens betydning for den sikredes erhvervsevne.

Spørgsmålet om størrelsen af den méngrad, der er en direkte følge af ulykken, kan indbringes for Arbejdsskadestyrelsen. Nævnet har ikke for sit vedkommende fundet anledning til igen at forelægge spørgsmålet for Arbejdsskadestyrelsen. Nævnet finder således ikke grundlag for at pålægge selskabet at udbetale yderligere godtgørelse for varigt mén.

9. 83.430

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen

udskriften bekræftes

Henning Jønsson